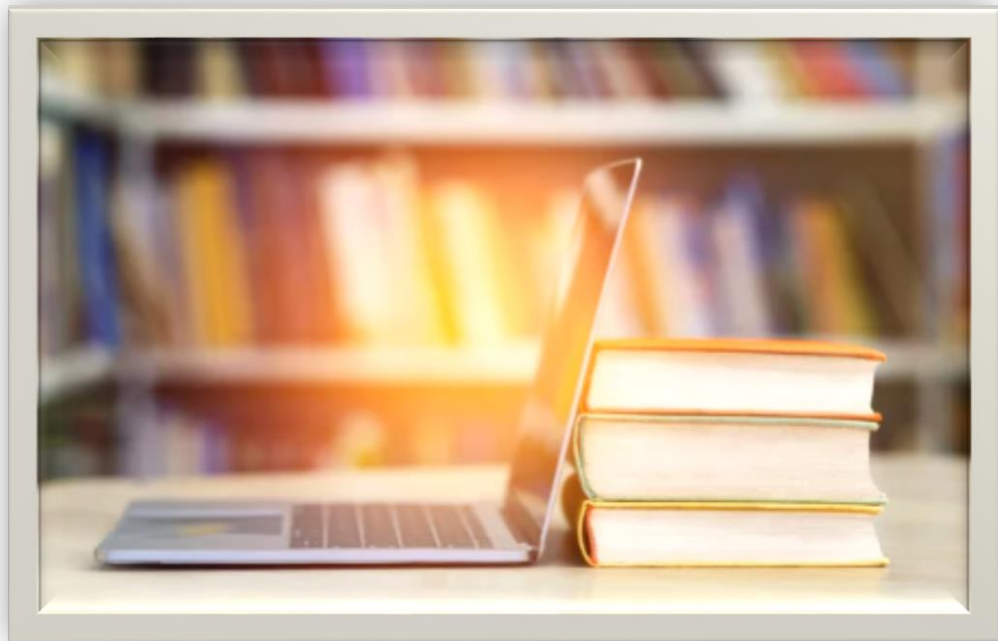

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
Навчально-науковий інститут фізичної культури
Кафедра теорії та методики спорту

**«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ПРОХОДЖЕННЯ
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ (НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ У
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ)»**

Методичні рекомендації

Суми
Вид-тво СумДПУ імені А. С. Макаренка
2025

УДК 796.011.6:378.225

ТЗЗ

Рекомендовано до друку вченою радою Навчально-наукового інституту фізичної культури (протокол №7 від 14.02.2025 р.) та редакційно-видавничою радою (протокол №8 від 25.02.2025) Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Укладачі:

Л. М. Максименко – к. н. з фіз. вих. і с., доцент кафедри теорії та методики спорту, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Рецензенти:

О. І. Міхеєнко - доктор. пед. н., професор кафедри громадського здоров'я та медико-біологічних основ фізичної культури, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Д. В. Бермудес - к. пед. н., доцент кафедри теорії та методики спорту, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

ТЗЗ Теоретико-методичні основи проходження виробничої практики (науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти): метод. рек. / [уклад.: Л. М. Максименко]. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2025. – 38 с.

У методичних рекомендаціях обґрунтовано і систематизовано інформацію з урахуванням нормативно-правової бази щодо проходження науково-педагогічної практики у закладах вищої освіти.

Методичні рекомендації призначені для здобувачів вищої освіти ОР «Магістр» 2 курсу спеціальності 017 Фізична культура і спорт денної та заочної форми навчання. Науково-педагогічна практика у ЗВО складається з освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за фахом галузь знань 01 Освіта, спеціальність 017 Фізична культура і спорт. Студентська практика є обов'язковою частиною процесу підготовки спеціалістів у закладах вищої освіти.

УДК 796.011.6:378.225

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета і завдання виробничої практики	4
2. Загальні компетентності, спеціальні компетентності, результати навчання	5
4. Зміст практичної підготовки	6
5. Організація практичної підготовки	8
6. Форми і методи контролю	9
7. Звітна документація та підведення підсумків практичної підготовки	9
8. Практичні рекомендації	10
9. Критерії оцінювання роботи студентів	11
Список використаних джерел	17
Додатки	18

ВСТУП

Науково-педагогічна практика у ЗВО програма складається з освітньо-професійної програми підготовки спеціаліста освітньо-кваліфікаційного рівня магістра за фахом галузь знань 01 Освіта, спеціальність 017 Фізична культура і спорт. Студентська практика є обов'язковою частиною процесу підготовки спеціалістів у закладах вищої освіти. Мета практики – сформувати вміння у здобувачів вищої освіти володіти сучасними методами, організаційними формами та інструментами роботи у сфері майбутньої професійної діяльності; закріплення фахових компетентностей майбутньої професії на основі знань, отриманих у ЗВО; розвивати професійні компетенції та навички самостійного приймати рішення у ході практичної діяльності; вмотивувати систематично оновлювати знання та творчо застосовувати їх на практиці. Відповідно до освітнього і кваліфікаційного рівня магістра для одержання достатнього обсягу практичних знань і умінь практика студентів передбачає безперервність та послідовність її проведення. Предметом дослідження є вивчення практичних проблем, виконання тренерської, викладацької роботи.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Метою науково-педагогічної практики у ЗВО є формування у магістрантів системи знань і умінь, а також інтегральної, загальних та спеціальних компетентностей, що в подальшому надають здобувачам вищої освіти можливість працювати за фахом у ЗВО.

Завдання науково-педагогічної практики у ЗВО:

1. Удосконалювати теоретичні та практичні знання, результати навчання, які сприятимуть успішному розумінню особливостей та специфіки діяльності науково-педагогічного працівника сфери фізичної культури і спорту.

2. Сформувати професійні здібності і психічні властивості особистості майбутнього фахівця з фізичної культури та спорту та закріплення спеціалізованих знань, отриманих ними під час вивчення фундаментальних та прикладних дисциплін;

3. Виховувати професійно важливі якості особистості педагога, потребу в самоосвіті й самовдосконаленні.

4. Набути і закріпити програмні результати навчання.

2. ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Результати навчання	Компетентності
<p>ПРН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.</p> <p>ПРН 3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері фізичної культури та спорту державною та іноземною мовами усно і письмово.</p> <p>ПРН 4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.</p> <p>ПРН 5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.</p> <p>ПРН 6. Відшуковувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.</p> <p>ПРН 7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.</p> <p>СК 4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.</p> <p>СК 6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>СК 7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.</p> <p>СК 8. Здатність впроваджувати</p>

<p>статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.</p> <p>ПРН 8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.</p> <p>ПРН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, тренувальні програми і плани, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.</p> <p>ПРН 10. Застосовувати сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у професійній діяльності з фізичної культури і спорту.</p>	<p>у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>СК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.</p> <p>СК 10. Здатність використовувати сучасні фізкультурно-оздоровчі технології у професійній діяльності.</p> <p>СК 12. Здатність розробляти тренувальні програми і плани для спортсменів, у тому числі з використанням цифрових технологій, та реалізовувати їх з використанням сучасних засобів і методів спортивної підготовки.</p>
---	--

3. ЗМІСТ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Зміст діяльності практикантів під час науково-педагогічної практики визначається програмою згідно з навчальним планом і здійснюється за наступними напрямками: організаційна, навчально-методична і наукова роботи.

Розділ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА

Колективні форми роботи

Участь в установчій конференції, тематика якої включає пояснення значення мети і завдань основних питань змісту та організації виробничої практики -магістрантів Навчально-наукового інституту фізичної культури.

Співбесіда з працівниками ЗВО:

– директором НН ІФК – основні завдання навчального закладу

на наступний рік і перспективи їх якісного вирішення; основи управління колективом.

- зав. кафедрою ТМС – організація діяльності науково-педагогічних працівників у ЗВО;

- викладачем – завдання, зміст роботи на період практики магістрів; стан навчально-спортивної бази.

- ознайомлення із спортивним комплексом: умовами роботи і матеріально-технічною базою; розташування адміністративних і допоміжних приміщень; залів і майданчиків. Практичне ознайомлення з умовами роботи у групах усіх років навчання: наявність достатку і матеріально-технічна база спортивної зали та майданчиків для проведення занять з обраного виду спорту; стан спортивного інвентарю та обладнання; їх облік і зберігання; наявність і база методичного кабінету. Ремонт спортивного інвентарю. Виготовлення найпростіших вимірювальних приладів для проведення науково-дослідної роботи.

Участь у зборах, нарадах групи з керівником практики, обговорення проведених тренувальних занять з обраного виду спорту.

Участь у підсумковій конференції, що проводиться в НН ІФК та захист студентами виробничої практики.

Індивідуальні форми роботи

Складання індивідуального плану роботи на період практики. Консультування з питань практики у керівника і методиста практики. Ведення щоденника практики, відображення змісту та аналізу результатів роботи за період практики. Оформлення індивідуальної залікової документації з практики та її подання методисту групи одразу по закінченню практики.

Розділ 2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА

Колективні форми роботи

Загальне ознайомлення з планом роботи науково-педагогічного працівника у ЗВО на навчальний рік.

Вивчення ведення документації науково-педагогічним працівником у ЗВО. Складання документів, запланованих на період практики.

Відвідування навчально-тренувальних занять, практичних, семінарських, лекційних занять які проводять як викладач, так і практиканти.

Участь у обговоренні відвіданих занять.

Участь у запланованих консультаціях, які проводяться керівником практики щодо виконання практикантами конкретних завдань.

Індивідуальні форми роботи

Відвідування і перегляд (надання допомоги, виконання окремих завдань викладача) навчально-тренувальних занять, практичних, семінарських, лекційних занять за погодженням з викладачем.

Самостійне проведення навчально-тренувальних, практичних, семінарських, лекційних занять за погодженням з методистом і викладачем, який проводить дані заняття.

Розробка 1-го лекційного і навчально-тренувального, практичного або семінарського заняття для студентів 1-4 курсів спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» за темою відповідального викладача.

Контрольне проведення одного практичного заняття (розгорнутий план-конспект заняття).

Розділ 3. НАУКОВА РОБОТА

Підготовка проекту наукових тез/статей із фаху.

Підготовка доповіді і презентації для виступу на науковій конференції / заході.

Виступ / участь у науковому заході.

Аналіз наукової літератури за останні 5 років, що містить інноваційні підходи щодо розв'язання проблем у сфері фізичної культури і спорту з оформленням списку відповідно до вимог.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на директора Навчально-наукового інституту фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Організація практичної підготовки студентів Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка регламентується відповідним рішенням Вченої ради університету та наказом ректора. Навчально-методичне керівництво та виконання програми практики забезпечує кафедра теорії та методики спорту Навчально-наукового інституту фізичної культури. Методичне керівництво практикою

здійснює керівник практики з числа науково-педагогічних працівників кафедри. Загальну організацію практичної підготовки студентів університету, її планування та контроль за її проведенням здійснює відділ практичної підготовки.

5. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Формою підсумкового контролю практичної підготовки магістрів є диференційований. За підсумками практики студентам виставляється загальна оцінка, яка є сумою балів за виконання усіх видів завдань практики. Практика студентів оцінується за 100-баловою шкалою університету, яка відповідно переводиться в національну шкалу та шкалу ЄКТС. Підсумкова оцінка з практичної підготовки визначається керівником практики і вноситься ним у щоденник студента-практиканта, індивідуальний навчальний план студента/залікову книжку, екзаменаційно-залікову відомість.

Здобувач вищої освіти, який не виконав програму практики з поважних причин або отримав негативну оцінку, може пройти практичну підготовку повторно у поза навчальний час, крім тих випадків, коли практична підготовка проходила у останньому навчальному семестрі. У разі, якщо специфіка практичної підготовки не дає можливості повторного проходження, то здобувач вищої освіти відраховується з Університету.

Результатом практики має стати отримання навичок виконання завдань навчального, методичного, наукового, виховного, організаційного, публічно-презентаційного напрямів професійної діяльності.

6. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Звітна документація із практичної підготовки подається на перевірку не пізніше 10 днів після виробничої практики. Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання подають звітну документацію методисту з фаху у перші 3 дні наступної після практики сесії.

Після перевірки звітної документації керівником практики і її позитивної оцінки, звіт публічно захищається здобувачем вищої освіти на підсумковій конференції.

Місце, час і форма проведення звіту з практики визначається

кафедрою, що забезпечує організацію і проведення практичної підготовки і доводиться до відома здобувачів вищої освіти та завідувача навчальною та виробничою практикою Університету.

Звітна документація збирається методистом практики та зберігається на кафедрі ТМС протягом 1 року. Характеристики з місця проходження виробничої практики зберігаються в особових справах здобувачів вищої освіти.

Виконання студентом програми науково-педагогічної практики є представлення звітної документації.

1. Атестаційний лист (Додаток А).
2. Щоденник практики (Додаток Б).
3. План-конспект навчально-тренувального, практичного або семінарського заняття (Додаток В).
4. Конспект 1-го лекційного заняття (Додаток Г).
5. Педагогічний аналіз заняття (Додаток Д)
6. Індивідуальний план роботи (Додаток Ж).
7. Проєкт наукової статті/тез (за вимогами наукового заходу).
8. Характеристика студента (готує характеристику методист практики).
9. Звіт з візуальною презентацією практичної діяльності (додаток К).

7. ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Завдання виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО конкретизуються відповідальним від кафедри відповідно до навчальних дисциплін та тем, які припадають за графіком освітнього процесу на термін проходження практики. Орієнтовна програма практики: ознайомлення з формами організації освітнього процесу у ЗВО, матеріально-технічною базою; відвідування навчальних / навчальних тренувальних занять викладачів кафедри (за попереднім погодженням з керівником і викладачем) з наступним їх аналізом; проведення навчальних, навчально-тренувальних занять з наступним їх самоаналізом; взаємовідвідування навчальних / навчальних тренувальних занять викладачів кафедри (за попереднім погодженням) з наступним їх аналізом; підготовка конспектів навчальних / навчальних тренувальних занять та добір засобів візуалізації; участь у наукових

заходах ЗВО; ведення щоденника практики.

Завдання науково-педагогічної практики відображаються в щоденнику практиканта. Студент здійснює відмітки та записує зміст і обсяг виконаної роботи у щоденник практики, а також її результати протягом всієї практики. Фактичне виконання засвідчує керівник практики від кафедри з відміткою про вчасність його представлення.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№	Форма роботи	Бали
1.	Організаційна	25
2.	Навчально-методична	25
3.	Наукова	20
4.	Оформлення документації	30

Основними критеріями оцінювання результатів виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО студентів є комплексне виконання базових компонентів:

- повнота та якість виконання плану практики;
- ставлення до професійної діяльності (творчий підхід до виконання завдань, прагнення оволодіти професійними вміннями та навичками, рівень активності, самостійності, стиль взаємовідносин);
- повнота та правильність оформлення звітної документації;
- характеристика та оцінка діяльності безпосереднім керівником практики;
- сукупність нових знань, умінь та навичок, отриманих студентом під час проходження практики та відображених у звітній документації.

Відповідно до характеристики методиста, якості оформлення поданих документів, звіту та мультимедійного представлення, змістовності відповідей на запитання членів комісії визначається підсумкова оцінка діяльності студента-практиканта.

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	<p>Студент проводить педагогічну роботу на базі практики систематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на високому методичному рівні. Проявив ініціативність та здатність організовувати освітню роботу з студентами. Активно долучився до розробки навчально-методичних матеріалів. Консультував студентів, вмів спостерігати та виявив проблеми у навчанні й запропонував оптимальні шляхи їх вирішення. Студент проявив самостійність, зацікавленість, відповідальність та творчий підхід до виконання завдань виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Підготував проєкт наукових тез/статей із фаху. Вчасно та грамотно оформив звіт проходження виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Відгук керівника виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО позитивний. Презентацію підготував.</p>
82 - 89	<p>Студент проводить педагогічну роботу на базі практики систематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на достатньому методичному рівні. Проявив здатність організовувати освітню роботу з студентами. Активно долучився до розробки навчально-методичних матеріалів. Консультував студентів, вмів спостерігати та виявив проблеми у навчанні й частково запропонував оптимальні шляхи їх вирішення. Розробив документацію з певними похибками. Студент проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Вчасно та грамотно оформив звіт виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Підготував проєкт наукових тез/статей із фаху Відгук керівника</p>

	асистентської практики позитивний. Презентацію підготував.
74 - 81	Студент проводить педагогічну роботу на базі практики систематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на середньому методичному рівні. Проявив частково здатність організовувати освітню роботу з студентами. Долучився до розробки навчально-методичних матеріалів. Консультував студентів, має непогані навички спостерігати та виявляти проблеми у навчанні й частково запропонував оптимальні шляхи їх вирішення. Склав звітну документацію з похибками. Студент частково проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Вчасно та грамотно оформив звіт проходження виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Підготував проєкт наукових тез/статей із фаху. Відгук керівника виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Презентацію підготував.
64 - 73	Студент проводить педагогічну роботу на базі практики несистематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на низькому методичному рівні. Не проявив здатність організовувати освітню роботу з студентами. Пасивно брав участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Не консультував студентів. Не вміє спостерігати та виявляти проблеми у навчанні. Склав документацію практики з численними похибками. Студент не проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Вчасно, проте не грамотно оформив звіт проходження виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Підготував проєкт

	<p>наукових тез/статей із фаху. Відгук керівника виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО задовільний. Презентацію підготував.</p>
60 - 63	<p>Студент проводить педагогічну роботу на базі практики несистематично. Відвідав та провів навчальні заняття відповідно до програми на вкрай низькому методичному рівні. Не проявив здатність організувати освітню роботу з студентами. Пасивно брав участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Не консультував студентів. Не вміє спостерігати та виявляти проблеми у навчанні. Не розробив документацію. Студент не проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Вчасно, проте не грамотно оформив звіт проходження виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Підготував проєкт наукових тез/статей із фаху. Відгук керівника виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО задовільний. Презентацію не підготував.</p>
35-59	<p>Студент не проводить педагогічну роботу на базі практики. Не відвідав та не провів навчальні заняття відповідно до програми. Не проявив здатність організувати освітню роботу з студентами. Не брав участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Не консультував студентів. Не вміє спостерігати та виявляти проблеми у навчанні. Не розробив документацію. Студент не проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Не вчасно та не грамотно оформив звіт проходження виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Не підготував проєкт наукових тез/статей із фаху. Відгук керівника виробничої науково-</p>

	педагогічної практики у ЗВО. Презентацію не підготував.
1 - 34	Студент не проводить педагогічну роботу на базі практики. Не відвідав та не провів навчальні заняття відповідно до програми на вкрай низькому методичному рівні. Не проявив здатність організовувати освітню роботу зі студентами. Не брав участь у розробці навчально-методичних матеріалів. Не консультував студентів. Не вміє спостерігати та виявляти проблеми у навчанні. Студент не проявив самостійність, зацікавленість та відповідальність до виконання завдань виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Не оформив звіт проходження виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО. Не підготував проєкт наукових тез/статей із фаху. Відгук керівника виробничої науково-педагогічної практики у ЗВО негативний. Презентацію не підготував.

Розподіл балів

Вид роботи		Разо м	Сума
Розділ 1	Виконання індивідуального плану роботи	25	100
	Ведення щоденника педагогічних спостережень		
	Написання і презентація звіту		
	Інше		
Розділ 2	Складання план-конспектів практичних занять	25	100
	Складання план-конспектів лекційних занять		
	Педагогічний аналіз лекційного та практичного заняття		
	Інше		
		Характеристика студента	

Розділ 3	Підготувати проєкт наукових тез/статей із фаху, підготувати виступ для наукової конференції, список наукової літератури, що містить інноваційні підходи у сфері фізичної культури і спорту (список літератури не менше 10 джерел за останні 5 років).		20	
Оформлення документації			30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кодекс академічної доброчесності СумДПУ імені А. С. Макаренка.

URL:

https://www.sspu.edu.ua/images/2019/manual/kodeks_akademic_hnoyi_dobrochesnosti_6c82c.pdf

2. Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності СумДПУ імені А. С. Макаренка. URL:

https://www.sspu.edu.ua/images/2019/manual/polozhennya_pro_komisiyu_z_pitan_etiki_ta_akadem_dobrochesnosti_f788c.pdf

3. Положення про порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. URL:

https://sspu.edu.ua/images/2024/docs/polozhennia/polozhennya_pro_poryadok_ocinyuvannya_335eb.pdf

4. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка.

URL:https://sspu.edu.ua/images/2023/docs/polozhennia/polozhennya_pro_praktichnu_pidgotovku_zdobuvachiv_51c17.pdf

5. Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності СумДПУ імені А. С. Макаренка.

URL:

https://www.sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf

Додаток А

АТЕСТАЦІЙНИЙ ЛИСТ

проходження виробничої практики (Науково-педагогічної практики у ЗВО)

Здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня _____
(П.І.П.)

Місце проходження практики _____

Дата з « » _____ по « » _____ 202_ року

Оцінка видів робіт здійснюється уповноваженою особою бази практики _____
(П.І.П.)

Вид робіт	Фахові компетентності, які формувалися під час практичної підготовки здобувача вищої освіти	Макс. кількість балів	Бали	Підпис
Організаційна робота	Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.	25		

Навчально-методична робота	<p>Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.</p> <p>Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури та спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.</p>	25		
Наукова робота	<p>Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.</p>	20		

Оцінка оформлення документації здійснюється методистом кафедри ТМС _____Максименко Л. М._____

Оформлення документації (оцінюється максимум 30 балами) _____

Загальна оцінка за практичну діяльність _____

Методист кафедри ТМС _____

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут фізичної культури
Кафедра теорії та методики спорту

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ
виробничої (науково-педагогічної практики у ЗВО) практики

Студента-практиканта

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Освітній рівень другий (магістерський)

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

ОПП Фізична культура і спорт

2 курс, група _____ форма навчання _____

База практики _____

Термін проходження практики 3 р. по _____ р.

Керівник/методист практики у ЗВО Максименко Людмила Михайлівна

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи _____ 20__ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
підприємства, організації, установи _____ 20__ року

(підпис)

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

**Висновок керівника практики від закладу вищої освіти (ЗВО) про
проходження практики**

Дата складання заліку _____ 20 __ року

Оцінка:

за національною шкалою _____
(літерами)

кількість балів _____
(цифрами і літерами)

за шкалою ECTS _____

Керівник практики від ЗВО

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток В

Методист / _____ / _____ /
 підпис прізвище, ініціали

Оцінка _____

Дата _____

Склав студент-практикант / _____ / _____ /
 підпис прізвище, ім'я

**ПЛАН-КОНСПЕКТ
 НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ЗАНЯТТЯ № _____**

Навчальна дисципліна _____

Група _____

Мета: _____

Тема: _____

Дата проведення «__» _____ 202__ р.

Місце проведення: _____

Завдання :

1. _____

2. _____

3. _____

Інвентар та обладнання: _____

Частина заняття	Зміст	Дозування	Організаційно-методичні вказівки
Підготовча частина			
Основна частина			

Заключна частина			
---------------------	--	--	--

Висновок:

Список використаних інформаційних джерел:

1. _____
2. _____
3. _____

Продовж. додатку В

Методист / _____ / _____ /
підпис прізвище, ініціали

Оцінка _____

Дата _____

Склав студент-практикант / _____ / _____ /
підпис прізвище, ім'я

**ПЛАН-КОНСПЕКТ
 ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ № ____**

Навчальна дисципліна _____

Дата проведення «__» _____ 202__ р.

Група _____

Тема: _____

Мета: _____

Завдання :

1. _____
2. _____
3. _____

Перелік теоретичних питань для обговорення (додається тезисний зміст усіх теоретичних завдань).

Завдання для практичного виконання (необхідно сформулювати завдання і презентувати коротку модель самого виконання).

Висновок:

Список використаних інформаційних джерел:

1. _____
2. _____
3. _____

Конспект лекції та методика її проведення.

Провідною формою навчання у ЗВО є лекція. Її головна дидактична мета – це формування орієнтовної основи для подальшого засвоєння студентами навчального матеріалу. Основні функції лекції:

1. Інформаційна.

Лекція – джерело адаптованої для студентів наукової інформації. При цьому у зв'язку з особистістю лектора ця інформація має особистісне забарвлення.

2. Орієнтовна. Лекція орієнтує в науковій літературі показом генезису теорій, ідей: коли, ким вони вивчалися, якими об'єктивними вимогами розвитку суспільства та виробництва були спричинені тощо. Безумовно, список літератури, рекомендований лектором, також належить до орієнтовної функції лекції.

3. Пояснювальна, роз'яснювальна. Насамперед дана функція стосується основних наукових понять, які необхідно засвоїти студентам, для формування цих понять у їх свідомості. Зміст лекцій містить стислі характеристики наукових понять, роз'яснення цих понять, їх визначень, пояснення значення кожного слова, що входить до структури визначення.

4. Переконавання. Здійснюється насамперед через доказові ствердження лектора. Слушність положень, що висуваються на лекції, забезпечується реальними фактами та логікою подання матеріалу. Доказ фактами використовують, коли роблять теоретичні висновки на підставі узагальнення експериментальних фактів. Логічні докази – це такі міркування, у процесі яких одна думка обґрунтовується за допомогою інших. Кожний логічний доказ складається з тези, яку треба довести, доказів, за допомогою яких ця теза обґрунтовується, та демонстрації, тобто показу послідовного зв'язку міркувань, думок, що виходять одна з одної і ведуть до необхідного висновку.

5. Підсумкова. Лекція крім повідомлення необхідної наукової інформації має захопити студентів ідеями, викликати бажання поглибити свої наукові знання, почати власну дослідну роботу. Отже, лекція має бути цікавою через глибину думок, що розкривають таємниці науки. Для того щоб лекція була цікавою, вона має враховувати певні умови: – усвідомлення студентами особистісного смислу в набутті знань у певній науковій галузі; усвідомлення аудиторією новизни матеріалу, що подається, і водночас зв'язку з тими знаннями, які вже нею опановані; – спонукання та стимулювання розумової діяльності студентів-слухачів. Для цього доцільно впродовж лекції ставити кілька питань, що стимулюють міркування.

Будь-яка лекція включає три основні етапи.

I. Вступна частина: оголошення теми лекції (для запису студентами), плану лекції (3–4 пункти); формування мети та завдань лекції; стисла характеристика проблеми; показ стану питання; список літератури, навчальних джерел з теми (6–7 джерел).

II. Виклад матеріалу: докази, факти, аналіз понять, висвітлення подій, демонстрація доказів, аудіо-та відеоматеріалів; характеристика різних думок; зв'язок із практикою; галузі застосування набутих знань.

III. Висновки: формування загального висновку; настанова та завдання для самостійної та пошукової роботи; методичні поради, відповіді на запитання. Лекції можна поділити на вступні, основні, підсумкові. Вступна лекція має ознайомити студентів з метою та призначенням курсу, його роллю та місцем у системі навчальних дисциплін, що вивчаються майбутніми спеціалістами, містити короткий огляд курсу. У такій лекції лектор не тільки визначає предмет і метод науки, але й висуває наукові проблеми, гіпотези, накреслює перспективу розвитку науки та її зв'язок із практикою. Особливо важливо у вступній лекції показати зв'язок теоретичного матеріалу з практикою, з особистим досвідом студентів і практикою їх майбутньої праці. Слід розкрити найважливіші етапи розвитку історії науки, повідомити про найвидатніших учених, чий внесок у науку був найбільш вагомим, показати специфіку науки та її зв'язок з іншими, суміжними. Методичний підхід до вступної лекції полягає у розвитку у студентів інтересу до предмета, створенні у них цілісного уявлення про дисципліну, що сприяє її творчому засвоєнню. Доцільно розповісти про методику роботи над курсом, охарактеризувати підручники та навчальні посібники, ознайомити зі списком рекомендованої літератури, розповісти про вимоги до іспиту та інші види занять, що будуть доповнювати курс. У підсумковій лекції необхідно узагальнити матеріал, що вивчався, виокремити основні питання курсу, зосередити увагу на практичному значенні набутих знань у подальшому навчанні та майбутній професійній діяльності. Спеціальним дидактичним завданням заключної лекції є стимулювання інтересу студентів до більш глибокого подальшого вивчення відповідної дисципліни, з'ясування шляхів і методів самостійної роботи з цього предмета. Оглядова лекція – основний метод вивчення кількох тем програми. Застосовується для викладу відомостей, що мають інформаційне значення. Якщо для вступної лекції типовими є різноманітні прийоми узагальнення, установок, оцінних висновків, то оглядовій лекції притаманні елементи оповіді та опису, які поєднуються з аналізом та узагальненнями. Головним в оглядовій лекції є підготовка до розуміння певних закономірностей. Оглядова лекція – це систематизація знань на більш високому рівні. Психологія навчання показує, що матеріал, який чітко подається у вигляді системи, запам'ятовується краще і його більш вдало застосовують при перенесенні на нові ситуації, ніж суму тих самих фактів, поданих не системно. В оглядовій лекції корисно виокремити та чітко розглянути дуже складні питання, що входять до екзаменаційних білетів. Проблемна лекція складається з 2–3 питань про наукове відкриття, про причини виникнення тих чи інших проблем та труднощі їх розв'язання. Викладення цих проблемних питань закінчується здебільшого короткими висновками. Будь-яка лекція – це систематичне, послідовне викладення теми, проблеми, розділу навчального курсу або науки. Вона присвячується найбільш

вагомим, принциповим питанням навчальної програми. Якісна лекція у вищому навчальному закладі – це творче спілкування лектора з аудиторією, ефект такого спілкування в пізнавальному та емоційному відношеннях є не нижчим ніж ефект матеріалу, що викладається на лекції. Лекція, крім того, є вельми «економічним» засобом набуття основ знань у загальному вигляді, орієнтації в навчальному матеріалі. Як зазначалося вище, лекція обов'язково має містити внутрішній план, який на розсуд лектора можна повідомляти або на початку лекції, або поступово під час розгляду певних питань. До плану зазвичай входять найменування головних вузлових питань лекції, які можна потім використовувати під час складання екзаменаційних білетів. Корисно також згадати питання, що розглядалися на попередніх лекціях та пов'язані з новим матеріалом. У процесі подальшого розкриття теми можна використовувати низку прикладів, фактів, поступово підводячи слухачів до наукових висновків, тобто використовувати індуктивні методи навчання. Можливим є і дедуктивний спосіб подання матеріалу, коли пояснюють та тлумачать загальні положення, а потім демонструють можливості застосування їх на конкретних прикладах. Найважливіше завдання – організація ефективної роботи студентів на лекції, в основі якої лежить активний процес слухання, розуміння, осмислення матеріалу і перетворення його у форму короткого запису, який допомагає швидко відтворити основний зміст матеріалу, що був прослуханий. Викладач має орієнтуватися на те, що студенти записують головні положення його лекції. Це допомагає їм уважно слухати, краще запам'ятовувати та мати конспект чи опорні віхи, які полегшують подальшу самостійну роботу. Для того щоб запис робився усвідомлено, тобто студенти не тільки розуміли, про що говорить лектор, але й встигали поєднувати слухання лекцій з веденням записів, необхідною є допомога викладача, особливо на молодших курсах. Це акцентований виклад найбільш важливого матеріалу, тобто виділення темпом, голосом, інтонацією, повторенням більш важливої, суттєвої інформації, використання пауз, записів на дошці опорного матеріалу, таблиць, схем, формул, суворе дотримання регламенту занять, іноді (на молодших курсах) виокремлення абзаців, підкреслення головних думок, ключових слів, висновків тощо.

Оцінка якості лекції. Поліпшення якості лекцій стає можливим за умов: а) наявності постійного зворотного зв'язку; б) оцінки колег, студентів, самооцінки. Питання, яким слід приділити увагу для оцінки лекції, роблять процес оцінювання більш свідомим та систематичним.

1. Зміст лекції. Науковість, відповідність сучасному рівневі розвитку науки. Ідейна спрямованість – відбір змісту матеріалу, що викладається, висвітлення його з певних філософських позицій, визначення головних ідей світосприймального характеру, питання методології науки, зіставлення різноманітних концепцій. Активізація мислення, висунення проблемних питань, показ суперечностей упродовж лекції, ознайомлення з історією наукового пошуку, визначення проблем для самостійного дослідження. Зв'язок з життям, показ практичної значущості матеріалу та його застосування

в майбутній спеціальності – професійна спрямованість. Наявність матеріалу, якого немає в підручниках. Пояснення найбільш складних питань. Наявність завдань для самостійного відпрацювання матеріалу, зв'язків з попередніми лекціями, розділами курсу, внутрішньо-предметних та міжпредметних зв'язків.

2. Методика читання лекцій. Чітка структура лекції, логіка викладу, повідомлення літератури до теми або до всього курсу. Доступність та аргументованість. Виділення головного в матеріалі та висновках. Використання деяких прийомів закріплення – повторення, запитання на перевірку розуміння, засвоєння, підбиття підсумків. Використання технічних засобів навчання (ТЗН) (у разі необхідності), застосування лектором опорних матеріалів (текст, конспект, окремі записи, відсутність опорних записів тощо).

3. Керівництво роботою студентів. Допомога у веденні записів (зміна темпу: уповільнений темп за умов важливості виділення матеріалу), використання прийомів підтримання уваги – цікаві приклади, риторичні питання, жарти тощо. Спонування до запитань з боку студентів.

4. Особистість лектора. Знання предмета. Емоційність. Голос, дикція. Якість, чіткість, забарвленість, грамотність мовлення. Зовнішній вигляд. Уміння триматися перед аудиторією. Уміння бачити та відчувати аудиторію, встановлювати з нею контакт.

5. Результати лекції. Інформаційна цінність лекції. Виховний вплив. Досягнення дидактичних цілей.

Педагогічний аналіз заняття

Під час проходження виробничої (науково-педагогічної практики у ЗВО) практики магістр виконує в письмовій формі аналіз навчального заняття свого колеги.

Аналіз навчального заняття з (назва предмету),
 проведеного у (вказати групу, курс, кафедру, навчальний заклад)
 магістром II курсу _____
 ННІФК СумДПУ ім. А.С.Макаренка

Виконав:
 магістрант II курсу _____
 ННІК Сум ДПУ ім. А.С.Макаренка
 Перевірив: _____

Зміст аналізу

1. Загальні відомості про практичне заняття:
 - тема навчального заняття, її зв'язок з попередніми і наступними, місце у відповідному розділі;
 - форма, тип навчального заняття, його структура, відповідність темі та поставленій меті;–рівень досягнення мети та отримані результати, умови,чинники, що сприяли цьому;
 - сильні та слабкі сторони, досягнення, загальні враження.
2. Підготовка викладача до організації навчального заняття: визначення структури, використання фахової та методичної літератури, підготовка дидактичного та додаткового матеріалу.
3. Постановка мети, завдань навчального заняття та їх відповідність викладеному матеріалу.
4. Відбір змісту навчального матеріалу, розвиток особистісного ставлення студентів до нього:
 - раціональний відбір наукових знань, понять, фактів, що складають основу розвитку умінь, навичок студентів, подальшого навчання;
 - спрямованість змісту навчального матеріалу на розгляд проблем, соціально-значущих та актуальних для життя студентів, задоволення їхніх пізнавальних і особистісних потреб та інтересів;
 - відповідність змісту навчального матеріалу рівню розвитку студентів, їхнім пізнавальним можливостям;
 - стимулювання інтересу студентів до змісту,(новизна знань, умінь, їхня різностороння значущість, парадоксальність понять, фактів, популярність інформації, емоційність викладу, подання інформації через призму бачення викладача, науковця);
 - інтегрування змісту навчального матеріалу з іншими темами, навчальними

курсами і спецкурсами.

5. Застосування методів, прийомів, засобів, форм організації навчально-пізнавальної діяльності студентів і їх творче, цілеспрямоване поєднання. Активізація думки студентів, стимулювання їх до критичного та творчого мислення, вияву власної позиції, поглядів, самостійного пошуку і дослідження.

6. Діяльність викладача:

- ставлення до студентів, наявність позитивної установки;
- стиль діяльності та поведінки викладача, його комунікативні уміння, відкритість, щирість, знаходження контакту зі студентами, вияв педагогічного такту у організації взаємодії зі студентами;
- забезпечення дисципліни, як організації порядку на навчальному занятті.

7. Діяльність студентів:

- ставлення студентів до процесу навчання, застосованих форм, методів організації навчально-пізнавальної діяльності, їхня мотивація;
- ставлення до особистості викладача.

8. Організація міжособистісної взаємодії студентів та розвиток їхніх взаємин:

- створення психологічно-комфортного середовища на навчальному занятті;
- застосування різноманітних форм співробітництва, міжособистісної взаємодії студентів (дискусії, діалоги, групові форми, колективна робота тощо).

9. Отримання зворотного зв'язку:

- методи, прийоми організації зворотного зв'язку на кожному етапі навчального заняття;
- перевірка викладачем рівня розуміння, осмислення студентами навчального матеріалу, рівня сформованості їхніх знань та умінь;
- застосування зворотного зв'язку для усвідомлення особливостей діяльності, мислення студентів, мотивації їхнього навчання з метою удосконалення організації навчальних занять;
- застосування зворотного зв'язку, оцінювання для усвідомлення студентами досягнутих успіхів, перспектив їхнього розвитку;
- об'єктивність оцінювання індивідуальних особливостей навчальної діяльності студентів;
- мотивація оцінок студентів без елементів критики особистості.

10. Загальні висновки (пропозиції і поради щодо вдосконалення підготовки і проведення наступних навчальних занять).

Підготував _____

(Підпис)

Індивідуальний план роботи
(згідно з програмою науково-педагогічної практики у ЗВО)
магістранта _____

_____ на час виробничої практики з _____ по _____ .

№ п/п	Зміст роботи	Термін виконання
Розділ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА		
1.	1.1. Участь у роботі установчої конференції.	
	1.2. Складання і погодження індивідуального плану.	
	1.3. Ознайомлення з діяльністю спортивної організації – об'єктом практики	
	1.4.	
	1.5.	
	1.6.	
	1.7.	
	1.8.	
	1.9.	
	1.10	
	1.11	
	1.12	
Розділ 2. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА РОБОТА		
2.	2.1. Вивчення ведення документації навчально-тренувального процесу групи	
	2.2. Складання документів, запланованих на період практики	
	2.3.	
	2.4.	
	2.5.	
	2.6.	
	2.7.	
	2.8.	
	2.9.	
Розділ 3. НАУКОВА РОБОТА		

3.	3.1 Пошук спеціальної наукової літератури	
	3.2. Систематизація матеріалу.	
	3.3. Підготовка наукових тез / статті.	
	3.4.	

Практикант-магістрант _____ / _____

Методист _____ / _____

